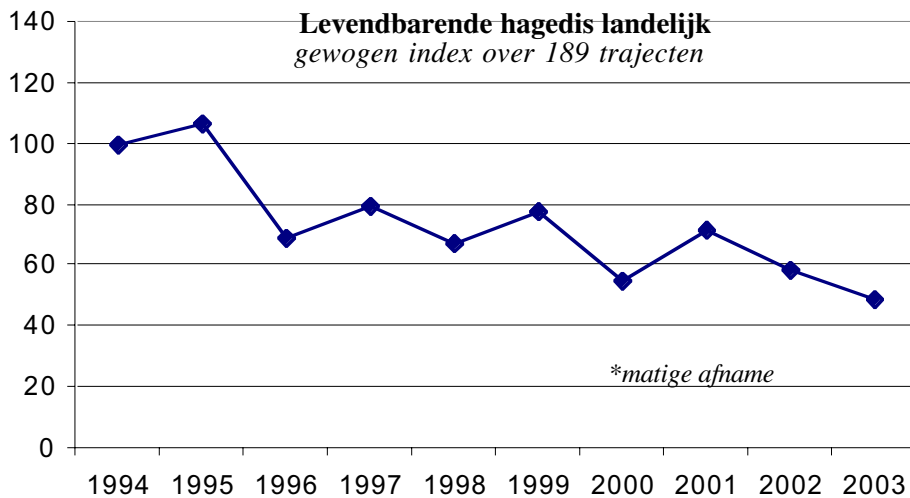
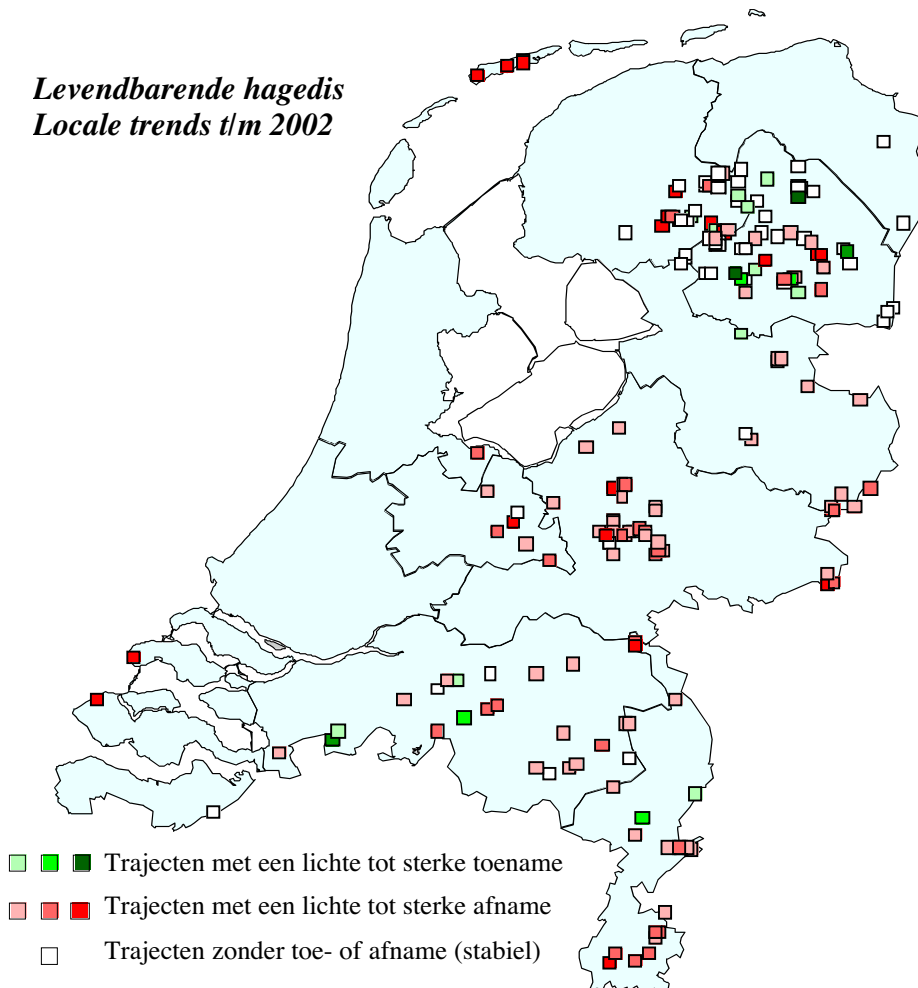

LEVENDBARENDE HAGEDIS 1994 – 2003

Levendbarende hagedis Locale trends t/m 2002

De landelijke trend van levendbarende hagedis is zorgwekkend. Na een aanvankelijke afname in de beginjaren van het meetnet leek de situatie in de periode 1996 – 1999 stabiel. De afname zet zich echter de laatste jaren voort, met 2003 als voorlopig dieptepunt. De trend over 10 jaar geeft een significant matige afname. De belangrijkste oorzaken voor de achteruitgang lijken versnippering van leefgebieden in combinatie met een ongunstig beheer. Elders in deze Nieuwsbrief gaat Henk Strijbosch in op de problemen die zich in de praktijk voordoen bij de levendbarende hagedis.

De hagedis is in 2003 op 159 trajecten gevolgd. Het meetnet van de levendbarende hagedis is landelijk dekkend. Op het kaartje zijn de lokale trends weergegeven en is goed te zien dat de achteruitgang in alle regio's optreedt. Alleen op enkele trajecten in Drenthe en Noord-Brabant is de situatie lokaal gunstiger. In Noord-Nederland gaat het iets beter met de levendbarende hagedis dan in de rest van het land. Er is sprake van lichte afname die niet significant is. De trends berekend over de trajecten in Midden en Zuid-Nederland daarentegen laten een significante afname zien.

Grote aantallen levendbarende hagedissen worden vooral gezien in Noord Brabant. Het traject van Piet van Delft bij Waalre levert ieder jaar weer grote aantallen hagedissen op. Afgelopen jaar zag hij op 7 mei 74 hagedissen. Andere trajecten waar veel levendbarende

Naam: Piet van Delft
traject: Heide Aalst-Waalre
Regio: Noord-Brabant Oost
soorten: Levendbarende hagedis
sinds: 2000

Monitoor je voor je plezier?

Ik beleef er veel plezier aan en heb nog elk jaar de voorgeschreven zeven bezoeken gehaald. Het grote voordeel is dat het traject op vijf minuutjes lopen van huis ligt, waardoor ik snel kan anticiperen op geschikt weer. Ook het met de VUT zijn, komt goed van pas...

Wat fascineert je aan het traject of de soorten?

Dat in zo'n bescheiden heideterreintje, zo dicht bij het dorp zoveel hagedissen voorkomen. Het gebied wordt vrij intensief recreatief gebruikt (veel loslopende honden!), maar hoort tot de reptielentrajecten met de hoogste aantallen levendbarende hagedissen van Nederland. Het jaarmaximum ligt nu op 284 en één keer telde ik tijdens een bezoek ruim 80 hagedissen! Dat vind ik fascinerend.

Is er iets veranderd tijdens de periode dat je monitoort betreffende het aantal dieren?

Tot nu toe loopt het aantal elk jaar nog op. Het eerste jaar telde ik er 110 en in 2003 kwam ik tot 284. Dit jaar belooft ook weer goed te worden. Tijdens de drie bezoeken die ik dit voorjaar heb gebracht aan het terrein, telde ik er al 136. Het relatief lage aantal in m'n eerste jaar zal mogelijk komen door de geringe ervaring met het zoeken naar deze soort.

Is er iets veranderd op het traject?

Het jaar voordat ik begon zijn er een aantal stukken heide geplagd. Deze herstellen zich nu en dit jaar vond ik het eerste dier op zo'n plagplek. Pas 5 jaar na het plaggen keert de levendbarende hagedis dus zeer voorzichtig terug op die locaties.

Wat zorgwekkend is, is het besluit van de gemeente Waalre om het gebied dit jaar bij wijze van proef als het enige officiële "hondenlosloopegebied" aan te wijzen. Dit ondanks het feit dat er zoveel reptielen en ook de bedreigde veldkrekkel voorkomen. Ik heb hierover een brief geschreven en de verantwoordelijke ambtenaar gesproken. Ze waren niet op de hoogte van de natuurwaarden, maar willen het besluit niet terugdraaien. Na een jaar worden de effecten geëvalueerd, maar de uitgangssituatie hebben ze niet eens vastgelegd. Het lijkt er nu al op dat het aantal loslopende en gravende honden toeneemt. Deels zorgt dit volgens mij voor de "rommeligheid" die het gebied nu juist zo geschikt maakt voor de levendbarende hagedis, maar het moet niet te gek worden.

Hoe zie je de toekomst van jouw traject en je eigen rol daarin?

Ik blijf zeker doorgaan met het leuke monitoringswerk en zal de gemeente op de hoogte houden van mijn bevindingen m.b.t. de loslopende honden.

Heb je nog een tip voor andere monitoorders?

Voor de beginners: vergeet de grazige en rommelige hoekjes niet in een heideterrein, daar is het meeste te vinden!

hagedissen gezien worden zijn het Bargerveen, Luchtmachtbasis de Peel en de Kampina. Opvallend is dat in al deze terreinen de levendbarende hagedis geen andere hagedissoorten om zich heen heeft.

*Levendbarende hagedis op berkenstam.
Foto Axel Groenveld.*

